

2001-10-18

Generaldirektör Mats Sjöstrand
Direkttel: 08-764 84 42

Projektledare Isabel Lundblad
Direkttel: 08-694 27 97

Pressekreterare Björn Tennholt
Direkttel: 08-764 87 69

Svartjobben i byggbranschen måste leda till lagändringar

Det krävs radikala lagändringar för att komma till rätta med den omfattande organiserade handeln med svart arbetskraft inom byggbranschen. Det visar ett riksomfattande kontrollprojekt i Riksskatteverkets (RSV) regi som är riktat mot den svarta byggsektorn. Riksskatteverket kommer nu att uppvakta finansdepartementet och begära en översyn av lagstiftningen.

- De iakttagelser vi gjort visar klart och tydligt att myndigheternas kontroll- och informationsinsatser eller den självsanering som pågår inom byggbranschen långtifrån är tillräckliga åtgärder för att komma till rätta med skattefusket, säger Isabel Lundblad, som leder projektet.

- F-skattsedeln i kombination med uthyrningslagen har under 1990-talet gjort det enklare att fuska. I dagens system ska alla företagare på en byggarbetsplats själva betala skatter och avgifter eftersom de har F-skatt. Problemet är att man inte gör detta.

- Därför måste det till ett system där uppdragsgivaren blir ansvarig för att göra skatteavdrag på alla ersättningar som betalas ut till underentreprenörerna. Det behövs genomgripande lagändringar för att kunna säkra statens skatteintäkter, säger Isabel Lundblad.

Totalt beräknas svartjobben i Sverige omsätta 60-70 miljarder kronor om året. Hur stor del av det beloppet som byggbranschen svarar för är oklart och Isabel Lundblad vill inte spekulera om omfattningen.

- Men vi vet att det rör sig om mycket stora belopp. Enbart i pågående utredningar och härvar där utredning ännu inte påbörjats beräknas de svarta lönerna uppgå till uppemot tre miljarder kronor årligen.

- Det innebär ett skattebortfall för staten på

uppmot två och en halv miljarder kronor årligen. Och då gäller detta bara en del av hela byggbranschen, säger Isabel Lundblad.

Det är närmast omöjligt att säkra några större skattebelopp i samband med utredningar om svartjobb. Av det ovan nämnda skattebortfallet på 2,5 miljarder kronor har staten bara lyckats driva in 28 miljoner kronor eller knappt två procent av skattebeloppet. Resterande 98 procent blir staten lurad på.

Svartjobben bedrivs oftast i en organiserad kedja med en utåt sett "seriös" företagare som huvudlänk och en rad underentreprenörer, företag som varken betalar skatter eller avgifter och som ofta snabbt avvecklas om skattemyndigheterna börjar intressera sig för dem.

Problemet för utredarna är att kunna visa vem som är den riktiga arbetsgivaren, den part som ska svara för personalens skatter och avgifter.

- Ska vi nå framgång i denna typ av utredningar krävs ett nära samarbete med åklagare och polis. För att få fram bevis krävs både spaning och husrannsakan. Vidare måste misstänkta personer kunna gripas och förhöras, säger Isabel Lundblad.

Utredningarna visar att svart arbetskraft i princip förekommer på alla byggarbetsplatser och i alla större entreprenader. Det gäller allt från specialiserade till okvalificerade arbetsuppgifter inom de flesta yrkeskategorier. Avgörande är om arbetet är personalintensivt eller inte.

- I de fall vi lyckats identifiera de som arbetar svart har vi sett att det är relativt vanligt att de utöver lönen också haft sjukersättning och arbetslöshetsunderstöd. Det här förhållandet har naturligtvis medfört att konkurrensen helt satts ur spel. Det är omöjligt för en seriös företagare att konkurrera med de företag som betalar ut svarta löner, säger Isabel Lundblad.

Nu vill Riksskatteverket införa ett system där varje uppdragsgivare har en skyldighet att göra skatteavdrag på ersättningar till underentreprenörerna.

- Det effektivaste sättet att förhindra skatteundandragande är att lägga betalningsansvaret för skatter och avgifter på den som betalar ut ersättningen. Redan Gustav Vasa insåg att om det skulle bli något resultat av skatteuppbörden räckte det inte att komma när ladorna redan var tomma, säger Isabel Lundblad.

Riksskatteverket (RSV) är chefsmyndighet för
skattemyndigheterna och kronofogdemyndigheterna.
Webbplats: www.rsv.se